

nille Vigsø Bagge og de andre forslagsstillere det til sådan et generelt strukturproblem og tror, at sådan noget løser man ved at nedsætte analysegrupper og ved at lave flere lovregler eller ved at skabe debat. Jeg har altid syntes, at det der med at skabe debat er sådan noget fuldstændig tåbeligt noget. Hvis man fremkalder en debat, gør man det ikke for at fremkalde en debat, men så gør man det, fordi man har noget på hjerte og siger sin mening, så er der nogle andre, der modsiger en, og så er der en regulær debat. Men til fru Vigsø Bagge: Hvad skulle der kommer ud af bare at lave debat for at lave debat, for det er et moralsk problem?

Kl. 18:43

Formanden:

Så er det ordføreren til sidst.

Kl. 18:43

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det er ikke så dumt at prøve at skabe debat, heller ikke bare for at skabe debat. Det er faktisk et enormt stort sundhedstegn i folkestyret, at folk vil deltage i en debat. Men jeg er nødt til at holde fast i, at de der problemer, som hr. Jesper Langballe prøver at negligere, med præsternes arbejdsvilkår og med, at halvdelen af præsterne i Nordjylland overvejer at sige deres job op, og med, at præster overalt i landet har alvorlige arbejdsmiljøproblemer, jo ikke er noget, vi bare skal trække på skulderen af og sige: Nej, nej, det går over af sig selv, det er et moralsk problem, det er et spørgsmål om noget, der må løse sig selv.

Jeg synes, det er en fattig udmelding, og jeg kunne godt tænke mig en gang at høre nogle konkrete svar på spørgsmålet om, hvad Dansk Folkeparti har tænkt sig at gøre for at fremtids-sikre folkekirken. For det står helt klart – det står helt klart – at der den dag, der ikke er præster til at forkynde evangeliet, nok heller ikke er nogen folkekirke tilbage. Men det kan være, hr. Jesper Langballe trækker på skulderen og ligesom den gamle siger, at Gud er Gud, om alle land lå øde, og Gud er Gud, om alle mand var døde. Og det kan jo være, at det så er løsningen på problemet for hr. Jesper Langballe, men for os er det det her udredningsarbejde, som skal ligge til grund for, at vi kan forhindre de her alvorlige problemer i folkekirken fremover.

Kl. 18:44

Formanden:

Hermed blev det tak til fru Pernille Vigsø Bagge som ordfører.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår – måske ikke helt overraskende – at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, så er det vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 186: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Præcisering af ansvarsforholdene i folkeskolen m.v.).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 31.03.2009).

Kl. 18:44

Forhandling**Formanden:**

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Per Bisgaard.

Kl. 18:44

(Ordfører)

Per Bisgaard (V):

På en række udvalgte og betydningsfulde områder fastslår det med det fremsatte forslag, hvem der har ansvaret og kompetencen til at agere i folkeskolen. Hvis der tidligere var tvivl om, hvem der havde ansvaret for folkeskolen, er det i hvert fald slået fast nu med syvtommer-søm. Kommunalbestyrelsen har det endelige ansvar for undervisningen i folkeskolen, og det er glædeligt, at det nu står på tryk, at kommunalbestyrelsen kan træffe enhver beslutning inden for gældende lovgrundlag, bortset fra de beslutninger, som forudsætter et særlig sagkundskab, og det kunne eksempelvis være den ekspertise, som skolelederen har, eller hvor beslutningen udtrykkeligt er henlagt til en anden myndighed som f.eks. skolebestyrelsen.

Med indførelsen af kvalitetsrapporter og handlingsplaner for nogle år siden står folkeskolen endnu tydeligere i det kommunale landskab, som lokalpolitikere har ansvaret for. Skolelederen har under den nugældende lov mulighed for at blive fanget i et ingenmandsland, hvor hans beslutninger, som baserer sig på sagkundskab, kan blive underkendt af kommunalbestyrelsen,

som ikke har den eksakte viden på området. Det er nu præcist beskrevet, hvorledes lederens rum til at agere og træffe beslutninger er udvidet på områder, som vedrører skolens elever.

Han har nu retten til uden at kunne blive underkendt af kommunalbestyrelsen, som det er efter gældende lov, at overflytte en elev fra egen skole til en anden, såfremt skolelederen på den modtagende skole giver sin accept heraf. Det åbner på ingen måde op for en uhemmet eksport af vanskelige elever – i citationstegn – for det er naturligvis stadig skolens opgave og dermed også lederens opgave at finde løsninger sammen med eleven og dennes forældre, som ikke er så vidtgående, som en overflytning til en anden skole er.

Ligeledes har skolelederen nu mulighed for at rykke en elev op på et højere klassetrin eller undervise en elev på samme klassetrin i 2 år, men naturligvis i samråd med forældrene.

De enkelte forslag giver ikke lederen mulighed for at springe over, hvor gærdet er lavest, for der er stadig en pligt til at overholde god forvaltningsskik, som indebærer, at man afprøver de muligheder, der nu engang er givet, hvilket også medfører det løbende, konstruktive samarbejde med forældrene. Men såfremt det ikke fører til nogen resultater, har han fremover retten til at handle.

I Venstre er vi meget glade for den styrkelse af skolelederens ansvar og kompetence, som forslaget her lægger op til, og vi er ikke bange for, at det bliver på bekostning af eksempelvis skolebestyrelsen. Det bliver i høringssvaret fra Skole og Samfund fremhævet, at skolebestyrelsen mister muligheden for at påvirke elev- og personalesager. Som jeg læser og forstår den nugældende lov, har den heller ikke i dag mulighed for at blande sig i disse sager. Så indflydelsen eller måske mangelen på samme er på det område uændret.

Til gengæld er der så i lovforslaget et nyt element, som fremmer skolebestyrelsens virkeområde. Fremover skal der ved hver skole fastsættes et værdiregelsæt, som betyder, at der laves retningslinjer for god adfærd på skolen og laves pejlemærker for, hvordan der opnås trivsel for eleverne og de ansatte. Det betyder et bedre psykisk og fysisk undervisnings- og arbejdsmiljø. Der skal også laves en antimobbestrategi.

Værdiregelsættet skal fremme fælles værdier og engagement og ansvarlighed, og i lighed med overgangsreglerne skal det gælde for hele skolens virke. Det regelsæt bør helt naturligt ud-

arbejdes og løbende forbedres gennem et samarbejde mellem skolebestyrelsen, lærere og elever og skolelederen som den øverste ansvarlige på skolen.

Som det tillige fremgår af gældende lov, har skolelederen også det overordnede ansvar for at udarbejde en undervisningsmiljøvurdering, som er en meget vigtig del af undervisningsmiljøloven.

Lovforslaget rummer ud over de her nævnte ændringer flere positive justeringer og præciseringer, som sammenlagt er med til at skabe klarhed over, hvilke aktører i folkeskolen der har ansvar og kompetence og på hvilke områder. Klare forbedringer, som Venstre varmt kan anbefale til videre behandling.

Kl. 18:49

Formanden:

Tak til hr. Per Bisgaard. Der er ikke ønsker om korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 18:49

(Ordfører)

Leif Lahn Jensen (S):

Det er jo en sag, som har været længe undervejs, og som egentlig også er blevet mødt med manglende interesse. Det, man vil med det her forslag, er netop at præcisere, hvem der har ansvaret i de forskellige situationer i folkeskolen, samtidig med at man gerne vil styrke ledelsen i folkeskolen.

Jeg vil ikke sætte så mange ord på delen om valg til bestyrelsen, men dog sige, at disse ændringer er et stort ønske fra bestyrelserne, og det er også med til at gøre mange ting lettere. Samtidig håber vi på, at flere vil melde sig til arbejdet, når man nu skal stilles op gennem klasserne.

Med hensyn til værdiregelsæt er det positivt, at skolebestyrelserne nu skal lave nogle klare regler, som netop vil beskrive nogle ordentlige retningslinjer for god adfærd på skolerne, så der opnås trivsel for både de ansatte og eleverne. Det er nogle retningslinjer, som forældre, elever og ansatte bliver en stor del af. På den måde kan de jo netop også være med til at fastlægge nogle klare principper på deres skoler.

Forslaget giver lederen mulighed for at bestemme, om eleven skal undervises på samme klassetrin i 2 år, hvis det er til elevens bedste. Vi bakker op om dette, hvis det sker i samråd og god dialog med forældrene og eleven, som forslaget jo også lægger op til. Det må ikke være en undskyldning for ikke at tilbyde specialundervisning eller for at finde nogle hurtige besparel-

ser; det skal være med en god faglig begrundelse. Derfor er det også vigtigt for os, at forældrene kan forlange, at PPR inddrages, så der netop kan komme en faglig begrundelse af beslutningen. Samtidig har forældrene stadig væk en klagemulighed, dog ikke til kommunalbestyrelsen.

For at sikre, at der netop kommer fokus på det faglige, og at det ikke vil gå ud over undervisningen for den enkelte, vil man evaluere denne del af forslaget om 3 år. Vi har endda senest set i et svar fra ministeren, at man vil evaluere alt i forslaget, der har med lederens nyeste kompetencer at gøre, og det kan vi da bestemt kun bifalde. Når det på et tidspunkt kommer, vil vi tage det i forligskredsen, og der vil det for Socialdemokratiet være naturligt at spørge både forældre og elever, om de har mærket en forringelse på området.

Forslaget giver også en leder mulighed for at flytte et barn til en anden skole, igen i et tæt samarbejde med forældre og elev. Det er meget vigtigt for os. Det er igen vigtigt, at der er en klagemulighed, og at det sker på et fagligt grundlag. Derfor er det rigtig, rigtig godt, at der skal foreligge en skriftlig begrundelse til orientering af elev og forældre og især også til kommunalbestyrelsen, så de lokale politikere har hånd i hanke med, hvad der sker i deres kommune.

Det er også vigtigt at fastslå, at skolelederen stadig er ansvarlig over for skolebestyrelsen og selvfølgelig skal arbejde efter de beslutninger, de værdier og de regelsæt, som skolebestyrelsen nu sætter. Det er derfor også godt at se, at det netop bliver præciseret i forslaget, at lederens beslutning skal ligge inden for de rammer og mål, som både kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastsat.

Med dette forslag lægger man ikke op til en ringere dialog med skolelederen og bestyrelsen, faktisk tværtimod. Skolelederen må stadig væk snakke personsager med bestyrelsen og politikere, hvis vedkommende mener, det er relevant, og forældrene kan stadig væk kontakte de lokale politikere, som kan spørge ind til sagen. Jeg er sikker på, at en god leder fortsat vil tage nogle gode faglige beslutninger i samråd med forældrebestyrelsen, og jeg er også sikker på, at vedkommende vil sørge for at vise kommunalbestyrelsen, at han er en kompetent leder.

Med de ord støtter vi bestemt forslaget.

Kl. 18:52

Formanden:

Tak til hr. Leif Lahn Jensen. Den næste ordfører er hr. Martin Henriksen.

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Fra Dansk Folkepartis side efterlyser vi løbende initiativer, der kan genoprette folkeskolens autoritet over for elever og forældre og samfundet generelt. Dette lovforslag er en nødvendighed af flere forskellige årsager.

Lad mig indledningsvis understrege, så der ikke er tvivl om Dansk Folkepartis opfattelse, at en del af styrken ved folkeskolen er, at eleverne og forældrene tør, kan og vil stille kritiske spørgsmål til det, der foregår i skolen. Det er et helt grundlæggende element i et oplyst samfund, at autoriteter bliver udfordret. Det er afgørende, at elever tænker selvstændigt, kreativt, og at der er plads til det inden for folkeskolens rammer. Det skal stå helt fast, at det er Dansk Folkepartis synspunkt.

Men det er også vores synspunkt, at der i mange år har været et skred i folkeskolen. Autoriteter skal udfordres, men de skal ikke nedbrydes. Der skal være en bedre balancegang i folkeskolen mellem på den ene side det kritiske syn på lærerne og skolens afgørelser og på den anden side respekten for lærernes, lederens og folkeskolens ret til at være en skole med alt, hvad det indebærer, herunder også muligheden for og pligten til at træffe faglige og disciplinært relevante afgørelser for den enkelte elev.

Det har desværre vist sig at være nødvendigt at understrege, at folkeskolens lærer brug for sit område og sit rum til at træffe beslutninger. Til gengæld skal forældrene have deres område, deres rum, retten og pligten til at opdrage deres børn. Det er Dansk Folkepartis indgangsvinkel.

Det er nødvendigt at give folkeskolen mulighed for at kunne rykke en elev et klassetrin ned, såfremt elevens faglige niveau er utilstrækkeligt. Hvis ikke der gribes ind, vil eleven hele sin skolegang være bagud og i sidste ende vil det blot gå ud over den elev, som folkeskolen har forsøgt at hjælpe på rette vej. Det ser vi alt for tit i dag. Lad mig for god ordens skyld understrege og tilføje, at en elev naturligvis tilsvarende bør rykkes et klassetrin op, såfremt elevens faglige udvikling tilsiger det. Det er også Dansk Folkepartis opfattelse, at disciplinære sanktioner i højere grad end i dag skal anvendes over for elever, der bryder skolens ordensregler.

Vi anerkender, at Skole og Samfund ser visse problemer i forslaget, og derfor har Dansk Folkeparti fået indført en evaluering af ordningen, og vi er åbne for at kigge på at udvide den eva-

luering til også at omfatte andre dele af lovforslaget. Vi opfordrer faktisk regeringen til at gøre det, sådan så man imødekommer den bekymring fra forældrerepræsentanter om, at man ændrer fra skolebestyrelsens kompetenceområde. Det står jo sådan set i lovforslaget i bemærkningerne, at det gør man ikke, men der er trods alt visse bekymringer i høringssvarene, og vi synes, at vi skal tage dem alvorligt, og det kunne fint indgå i den evaluering, som allerede er lagt ind i lovforslaget.

Så synes vi også, at det er væsentligt at understrege, at forældrene skal tages med på råd, selv om man fjerner en vetoret for forældrene, for at understrege, at skolen har en ret og pligt til at træffe faglige og disciplinære afgørelser, og det er væsentligt, at skolen gør det og også bliver bedre til det, men det er også væsentligt at forstå, at forældrene skal tages med på råd. Men jeg synes også, at en forældreorganisation som Skole og Samfund i højere grad burde forholde sig til, hvordan vi kan genoprette og genskabe folkeskolen som en autoritet frem for blot at kritisere. Jeg savner i øvrigt også klare bud fra Danmarks Lærereforening, som jo ellers burde være særdeles interesseret i at genoprette skolens autoritet i samfundet. Jeg savner deres bud på, hvordan vi kan sikre respekt om folkeskolen.

Ud over at Dansk Folkeparti vil fortsætte sit arbejde med at forsøge at genskabe folkeskolens autoritet, lægger vi også i forlængelse af netop det arbejde stor vægt på at bekæmpe mobning blandt eleverne. Mobning er desværre et udbredt problem i folkeskolen, og vi skal være ærlige nok til at sige, at hverken de enkelte folkeskoler eller kommunerne har formået at håndtere problemet særlig godt. Det er skuffende. Vi har tidligere sagt, at vi vil give kommunerne tid til at iværksætte antimobningsstrategier på de enkelte skoler. Det har en række kommuner forsømt, og derfor er det på tide at pålægge den enkelte skolebestyrelse at udarbejde et værdisæt, der indeholder retningslinjer for god adfærd på skolen samt medvirker til, at skolens medarbejdere sikrer god trivsel og forhindrer mobning. Jeg er ikke sikker på, at initiativerne i dette forslag er nok, men det er et skridt i den rigtige retning.

Med lovforslaget imødekommes også en række ønsker fra forældrerepræsentanterne i folkeskolen. Det lytter vi gerne til. Det foreslås, at der kommer en ændring af regelsættet om valg til og medlemskab af skolebestyrelser med henblik på at gøre det mindre bureaukratisk og mere fleksi-

belt. Som led heri vil forskudte valg blive gjort til en mulighed, og tilsvarende vil kandidatopstilling på klasseforældremøder blive en mulighed.

Derudover – og det er faktisk ret væsentligt – så bevares medlemskab af en skolebestyrelse som et borgerligt ombud. Det er også positivt, at der sker en udvidelse af forældre til børn i specialklassers ret til at blive repræsenteret i skolebestyrelsen. Lovforslaget indebærer også, at en række væsentlige beslutninger om det kommunale skolevæsen skal træffes på åbne møder i kommunalbestyrelsen for at sikre mere åbenhed.

Hvis man ser overordnet på lovforslaget, er det faktisk en styrkelse af folkeskolens autoritet. Det er i hvert fald et forsøg på det. Det er en imødekommelse af en række forældreønsker samt et forsøg på at hjælpe elever, der oplever mobning.

Med den indgangsvinkel til det kan vi naturligvis støtte lovforslaget, men vi er indstillet på at foretage visse ændringer i forslaget med henblik på at imødekomme visse bemærkninger i høringssvarene, men grundlæggende bliver forslaget som det, vi behandler her i dag.

Kl. 18:57

Formanden:

Tak til hr. Martin Henriksen. Den næste ordfører er fru Pernille Vigsø Bagge.

Kl. 18:57

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det her forslag indeholder jo alt godt fra havet, men så sandelig også alt muligt skidt.

Det er fornuftigt at lave en bevægelse i retning af bedre og klarere skoleledelse, og det er fornuftigt at betinge sig, at skolebestyrelsen laver retningslinjer, der skal føre til bedre trivsel for voksne og børn i folkeskolen. Det er også rigtig positivt med muligheden for de forskudte valg til skolebestyrelsen.

Det er også rigtig fint, hvis vi undgår en gentagelse af Hellebæksagen, hvor en skoleleder bortviste en elev, forældrene hyrede en advokat og kommunalbestyrelsen omstødte skoleleders beslutning, så resultatet i stedet for blev, at skolelederen nærmest måtte gå.

Men det er rigtig skidt, at vi ikke får en klar definition af, hvad en skole er. Det er en mere eller mindre kendt sag, at forligspartierne omkring folkeskolen ikke helt kan enes om dette emne, og mens tiden går, finder kommunerne

alle mulige konstruktioner af mere eller mindre hensigtsmæssig karakter.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at SF ønsker at styrke folkeskolens aktører lokalt og dermed gerne vil være med til at sikre skolebestyrelsens rolle, skolelederens autoritet og klare regler om skolesammenlægninger, fællesledelse osv., men de ting er ikke med i det her forslag. Det kommer senere, hører vi.

Med hensyn til det her forslag er det rigtig skidt, at man fjerner både forældres, elevers og skolebestyrelsens mulighed for at være lige så aktiv en del af folkeskolen, som de har været hidtil. Efter gennemførelsen af det her forslag er der ikke meget tilbage for forældrene at skulle have sagt. Hvori består garantien for, at der ikke indføres en dumpepraksis, når skolelederen med det her forslag kan lade en elev gå en klasse om, uanset forældrenes indvendinger?

I en tid, hvor eliteklasser skyder op som paddehatte, fordi det åbenbart er for svært at undervisningsdifferentiere inden for klassefællesskabet, sandsynligvis på grund af overfyldte klasser og lærere, der ikke får tilstrækkelig efteruddannelse, og til stor skade for både fællesskab og sammenhængskraft i folkeskolen, og i en tid, hvor der helst skal spares på specialundervisningen, er der grund til at frygte, hvad den her bestemmelse kan medføre.

Det er bekymrende, at skolebestyrelsen ikke skal føre tilsyn med personale- og elevsager på skolen. Det er bekymrende, at skolebestyrelsen afskæres fra at udtale sig til kommunalbestyrelsen om sager, der ikke snævert vedrører skolebestyrelsens arbejde.

Hele forslaget er udtryk for en voldsom centralisering, som ikke alene er gammeldags, men også er udemokratisk. Det er med til at fjerne ansvaret fra forældre og skolebestyrelser, som man med mere visionære forslag ville kunne udstyres med et langt større ansvar for skoleudviklingen – noget, som man ved både gavner fællesskabet og den enkelte elev, som profiterer meget og motiveres af forældrenes engagement i deres skolegang.

Nu vi er ved eleverne, så er Danske Skoleelevers hørings svar jo klokkeklart. Det her forslag er udtryk for et brud med princippet om, at vi skal opdrage eleverne til medborgerskab, og at eleverne skal lære at tage ansvar og høres og inddrages i beslutninger, der vedrører dem.

Danske Skoleelever er bekymrede over reduktionen af forældrenes og elevernes klagemuligheder. Og når Folketingets Ombudsmand

selv tidligere har anført over for Børnerådet, at hans institution ikke i tilstrækkelig grad ser sig i stand til at varetage hele børneområdet, er det måske en smule useriøst at anføre, at den her instans er dækkende for behandling af klager fra elever.

Det kunne være spændende, hvis vi engang her i Folketinget kunne tage en debat om de spændende forslag, der i sin tid i forbindelse med kommunalreformen kom fra Skole og Samfund. Det er forslag, som går ud på, at skolebestyrelsen bør have kompetence til at ansætte og afskedige skolelederen, at lærerne skal ansættes på den enkelte skole, og at ansættelseskompetencen bør ligge hos skolelederen. Jeg siger ikke, at det er SF's politik, men jeg siger, at det kunne være interessant at få en debat om bevægelsen fra kommunalbestyrelsen over til skolerne frem for en bevægelse fra elever og forældre over til skoleledelse og kommunalbestyrelse.

SF finder i hvert fald det her forslag uholdbart og utilstrækkeligt og meget centralistisk. I dets nuværende form kan SF ikke stemme for forslaget.

Kl. 19:01

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, fru Charlotte Dyremose.

Kl. 19:01

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Fra konservativ side synes vi, at der er lagt op til et godt forslag. Vi synes, det er vigtigt at få præciseret, hvor kompetencerne ligger. Der er her tale om at præcisere, hvornår det er skolens leder, at præcisere, hvornår det er læreren, at præcisere, hvornår det er skolebestyrelsen, der har kompetencen, og det mener vi faktisk er ganske væsentligt for at sikre ikke alene retssikkerheden, men også at forventningerne ligger det rigtige sted.

At skolebestyrelsen nu ikke bare skal udforme ordensregler, men også et værdiregelsæt, mener vi bl.a. er et vigtigt værn i kampen mod mobning. Vi håber meget, og vi ved, at skolebestyrelserne vil tage det meget seriøst, og gør man det rigtigt, er jeg sikker på, at det kan blive et rigtig godt udgangspunkt for arbejdet på skolen. Netop dette, at det er skolebestyrelsen, der varetager rammerne, og ledelsen, der har det daglige ansvar, synes vi er en vigtig måde at drive skole på.

Derfor har vi naturligvis også lyttet til de bekymringer fra forældreorganisationer og skole-

bestyrelser om, at man følte, at ansvaret blev flyttet. Bl.a. skal man ikke beskæftige sig med enkeltsager i skolebestyrelsen. Vi mener nu, at det skal være en helt almindelig og naturlig forudsætning, at det naturligvis ikke er skolebestyrelsens opgave at varetage enkeltsager, men at det altid må være den daglige ledelse, som skal gøre det inden for de rammer, der er udstukket af skolebestyrelsen.

Derfor mener vi sådan set også, at vi uproblematisk kunne præcisere, som også Skole og Samfund har været inde på, at skolelederens beslutninger selvfølgelig skal ligge inden for de principper, som skolebestyrelsen har fastsat. For det er jo hele formålet, at det netop er skolebestyrelsen, der fastsætter principperne, men at det så er lederen, der har det daglige ansvar. Her mener vi at det er helt rigtigt at give lederen det her ansvar, naturligvis også med en sikring af, at man så, hvis det bare bliver brugt til at undgå specialundervisning, selvfølgelig skal mulighed for bl.a. at inddrage PPR. For det er jo ikke meningen, at det her skal misbruges. Det er meningen, at det skal bruges. Det er jo netop også meningen, at man udstikker nogle rammer som bestyrelse, som man så har en forventning om at ledelsen lever op til.

Tanken med dette forslag er jo netop også at styrke skolelederens tillid til egne kompetencer, i forhold til at man rent faktisk har et ledelsesansvar og skal påtage sig det ledelsesansvar. Når det bliver præciseret, at man skal påtage sig det, bliver man måske også mere tilbøjelig til også at gøre det, hvilket kan være en ganske stor fordel i situationer, hvor alternativet kan være ganske problematisk for den enkelte elev, hvis vedkommende f.eks. konstant halter bagefter i en klasse, måske fordi forældrene har en ambition, der er lidt anderledes, end den måske i virkeligheden burde være.

Vi er også glade for muligheden for de frskudte valg i skolebestyrelsen og også det her med, at forældre til elever i specialklasser sikres plads. Så synes vi faktisk, at det er en ret væsentlig detalje, at der bare er tale om situationer, hvor der er tre klasser, og ikke situationer, hvor der er tre *samlede* klasser – altså at det ikke er afgørende, om det lige er tre klasser på et samlet klassetrin, der skal afgøre det. For det må trods alt være, når der er et vist antal specialklasser på skolen, at man har den her mulighed.

Så alt i alt synes vi faktisk, det er en udmærket vægtning, der ligger i lovforslaget, og vi ser frem til arbejdet med det. Vi er sådan set også

for at undgå eventuelle misforståelser indstillet på, at der kan laves nogle præciseringer i løbet af udvalgsarbejdet, f.eks. den førmtalte, for det er vigtigt for os at understrege, at ja, det her er et spørgsmål om styrkelse af skolelederens kompetence, bl.a. i forhold til det her med indplacering på skoler. Hellebæksagen har her været nævnt. Her er det tanken at skolelederens kompetence skal styrkes, men det er også et langt stykke hen ad vejen tanken, at det er en præcisering af den kompetence. Derfor er det også vigtigt, at der ikke sker misforståelser, i forhold til at kompetencerne bliver flyttet på områder, hvor vi absolut ikke har til sinds at flytte dem, men hvor vi har til sinds at præcisere, hvem der står med ansvaret, både for at give vedkommende ansvaret og for at sikre, at skolelederen tager det ansvar.

Kl. 19:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører fru Marianne Jelved.

Kl. 19:07

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Ansvarsfordeling vedrørende folkeskolen skal præciseres i det her lovforslag, og der tillægges ledelsen og skolebestyrelsen og kommunalbestyrelsen nogle kompetencer og opgaver, eller det er måske mere præcist at sige, at det for det meste præciseres.

Hensigten er, at skoleledelse skal være synlig og have større rum for ledelse, så ledelsens konkrete beslutninger om elever ikke kan behandles i kommunalbestyrelsen. Så kan man spørge sig selv, om det i virkeligheden er at give et større rum til ledelse. Men skolelederen kan også flytte en elev til en anden skole, hvis ledelsen på den nye skole godkender det, uden at forældrene eller eleven er enige i det. Skolelederen skal kunne beslutte, om en elev skal springe en klasse over eller blive et ekstra år på et klassetrin, uden at det kræver samtykke af elever og forældre, hvis det er til elevens bedste. Og så må man spørge sig selv, hvem det er, der vurderer, om det er til elevens bedste.

Kommunalbestyrelsen får uddelegeringsforbud, så den skal drøfte skolens mål m.m., og alle skolebestyrelser skal udarbejde værdiregelsæt for skolen med retningslinjer for god opførsel og pejlemærker for, hvordan man sikrer trivsel og et godt undervisningsmiljø. Værdiregelsættet skal fremme fælles værdier og engagement og ansvarlighed. Så kan man jo spørge sig selv, om det virkelig er skolestyrelsen, der skal gøre det

helt alene, når der er andre grupper på skolen, som er dybt involveret i det samme eller i konsekvenserne af de værdiregelsæt, og som i virkeligheden burde sikres en medleven og et samarbejde og et medansvar for, hvad det kan blive til for et værdiregelsæt på den enkelte skole.

Forslaget er efter Det Radikale Venstres opfattelse i virkeligheden en sammenblanding af nogle formalistiske beslutninger og så en mindre styrkelse af skoleledelsens handlerum. Jeg vil godt lige pege på det, jeg kalder overkill i formalisme og citere fra bemærkningerne, og det er bemærkningerne til nr. 7. Jeg læser højt:

»Det fremgår af den gældende folkeskolelovs § 13, stk. 1, 1. pkt., at eleverne og forældrene regelmæssigt skal underrettes om skoles syn på elevernes udbytte af skolegangen. Anvendelsen af ordet »skolen« kan give anledning til tvivl om, hvorvidt der er tale om den enkelte lærers eller skolelederens syn, eller om hensigten med bestemmelsen er en forpligtelse til, at lærere og skolens ledelse skal give et fælles syn på elevens udbytte.

Med forslaget præciseres det, at evalueringsopgaven som udgangspunkt ligger hos elevens lærere, og at det derfor er lærerens vurdering, der skal frem i forbindelse med underretningen. Lærerne foretager deres vurdering under ansvar over for skolelederen. Men desuden understreges det, at skolelederen, hvis vedkommende som led i sin pædagogiske ledelse af egen drift eller på opfordring deltager i evaluering af eleven, over for hjemmet kan supplere lærerens syn med sin egen vurdering«.

Jeg tror ikke, at der i skolens historie på noget tidspunkt har været nogen som helst, der har været i tvivl om, hvorvidt det var læreren eller skolelederen eller de to i fællesskab, der skulle aflevere en vurdering af eleven.

Der er en lang række af den type præciseringer, som jeg synes er utrolig formalistiske, og som på en vis måde opleves som en unødvendighed i forhold til den dagligdag, folkeskolen har.

Det er igen samlet set en detailstyring af folkeskolen og kommunerne. Ud over de nye beføjelser til skolelederen er de øvrige ændringer af en karakter, som den enkelte kommune alligevel selv kunne finde på at gennemføre inden for den gældende lov. De nye beføjelser til skolelederen om overflyttelse af elever, overspring af klasse, henholdsvis 2 års undervisning på samme klassetrin uden samtykke fra forældrene, er en skær-

pelse, som vi i Det Radikale Venstre tager afstand fra.

Vi mener i det hele taget, at hele måden, kerneopgaverne i vores velfærdssamfund skal løses på, skal være med den højest mulige indflydelse for borgeren på egen situation. Derfor er det i strid modstrid med, hvad vi i øvrigt arbejder på, nemlig at sikre os, at eleverne og forældrene hele tiden er involveret i de beslutninger, der træffes om elevernes skolegang.

Det at have varet over for en samarbejdspartner, som forældrene er, er ikke særlig hensigtsmæssigt i en demokratisk samarbejdsånd.

Samlet set er vi stærkt, stærkt forbeholdne over for forslaget og mener, at det pynter sig med nogle fjer, som det ikke er berettiget til, for der er utrolig meget formalisme i forslaget, som er unødvendigt.

Kl. 19:11

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, hr. Per Clausen.

Kl. 19:12

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Nu kan der jo være god fornuft i at gøre klarere rede for, hvem der faktisk har ansvaret for forskellige opgaver i folkeskolen; en afklaring af ansvarsforhold er vel altid positivt. Når vi i Enhedslisten alligevel er skeptiske over for forslaget, skyldes det nogle ret uheldige tendenser, som også ligger i forslaget.

Skolelederen får stærkere beføjelser på bekostning af forældre, skolebestyrelse og elever, og samtidig får kommunalbestyrelserne klarere beføjelser til at bestemme over forholdene på den enkelte skole. Det forslag betyder en øget centralisering af beslutningsprocesserne i skolen. Det bliver i højere grad skolelederen og kommunalbestyrelsen, der bestemmer. Det mener Enhedslisten er en uheldig tendens. Hvis vi skal sikre en god folkeskole, hvor vi både har engagerede lærere og elever, kræver det mere frihed og indflydelse til elever og lærere og ikke mere styring og kontrol fra kommuner og skoleledere.

Regeringen skriver, at forslaget skal være med til at sikre fagligheden i folkeskolen, men det er et spørgsmål, om mere magt til lederen i sig selv er med til at sikre fagligheden. Jeg vil hellere sikre den enkelte lærer ordentlige rammer for at tilrettelægge undervisningen og har tillid til de faglige miljøer på skolerne.

Skolelederen får med det her forslag mulighed for at bestemme, om en elev må rykkes et klassetrin op eller skal blive i samme klasse; det er det, der normalt kaldes at dumpe – det hed det i hvert fald, da jeg gik i folkeskolen. I dag skal en sådan beslutning træffes sammen med forældrene, og her er altså tale om en afgørende ændring. Det er efter vores opfattelse helt klart problematisk. I modsætning til i mange andre lande er der ikke tradition for at dumpe elever i den danske folkeskole. Det kan have store sociale og psykiske konsekvenser for børn at lade dem gå et år om.

Vi mener i stedet, at problemer med elevers faglige niveau skal løses via specialundervisning, som Danmarks Lærerforening også gør opmærksom på i deres høringssvar. Derfor mener de, at det er problematisk at give skolelederen retten til at dumpe elever hen over hovedet på forældrene, og er bekymrede for, at forslaget kan betyde, at man vil åbne op for, at det bliver normalt at lade elever gå en klasse om.

Derudover kan vi også tilslutte os både Danske Skoleelevers og Skole og Samfunds bekymring i deres høringssvar over, hvordan forslaget vil forringe elevers og forældres retsstilling i forhold til at klage over beslutninger om at lade elever gå en klasse om eller flytte dem til en anden skole.

Overordnet set må vi altså stille os negativt over for forslaget.

Kl. 19:14

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Undervisningsministeren.

Kl. 19:14

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Tak til ordførerne for skoleforligspartierne for den gode gennemgang, vi har fået af forslagets enkelte elementer. Jeg kan i den grad tilslutte mig den beskrivelse, der har været fra de fire ordførere.

Jeg vil godt sætte en tyk streg under, at der ikke tages noget fra skolebestyrelserne. Hr. Per Bisgaard har ret i, at der tværtimod gives noget til skolebestyrelserne, fordi der nu er en forpligtelse til at fastsætte et værdiregelsæt, som bl.a. har med det forslag at gøre, vi skal behandle sidst på aftenen, nemlig SF's forslag om en anti-mobbestrategi.

Jeg vil også godt sætte en tyk streg under, at når vi styrker skoleledelsen – og det gør vi, og det skal vi – så sker det inden for principper fastsat af skolebestyrelsen, og det, der bliver muligt med lovforslaget, er en ajourføring, en

mindre bureaukratisk og en mere fleksibel bekendtgørelse om skolebestyrelsen og forhåbentlig en, der også er lettere at læse, for hele debatten om dette forslag viser jo, at der har været uklarhed omkring skolebestyrelsens beføjelser. Nu kan uklarhed erstattes af klarhed, og denne klarhed vil vise, at i forhold til, hvad der gælder i dag, er der ingen svækkelse af skolebestyrelsernes beføjelser.

Fru Marianne Jelved kalder det formalisme. Jeg kalder det klarhed, klarhed over, at den daglige ledelse og konkrete beslutninger henhører under skoleledelsen i alle situationer, hvor det ikke vedrører andre skoler, klarhed over ansvarsfordelingen – hvem har ansvar for hvad? – og respekt for skolebestyrelsens adgang til at fastsætte principper. Det er den klarhed, der tilsigtes med lovforslaget.

Hvad angår det, der er meget oppe i tiden, og som hr. Martin Henriksen nævnte, nemlig kampen mod mobning, vil jeg gerne understrege, som også hr. Per Bisgaard gjorde, at skolebestyrelsen for fremtiden skal fastsætte et værdiregelsæt for skolen, og det fremgår af bemærkningerne, at der som opfølgning vil ske en præcisering af, at elever og forældre ved hvert skoleårs begyndelse skal orienteres om værdiregelsættet og om ordensregler. På det punkt har der jo været et grundigt forarbejde, nemlig udvalget om ro og orden i folkeskolen, hvor der blev bred enighed om nogle ændringer, som igen styrker ledelsen og skaber klarhed over, hvilke sanktioner en skole har i situationer, hvor det er svært at skaffe ro til undervisningen.

Jeg vil godt takke både for en god debat og for den lange proces, som forslaget har været igennem i skoleforligskredsen. Jeg har det rigtig godt med, at forslaget nu ser ud til at blive vedtaget før sommeren.

Kl. 19:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er en enkelt kort bemærkning til ministeren, og den er fra hr. Martin Henriksen.

Kl. 19:18

Martin Henriksen (DF):

Ja tak. Jeg vil bare spørge, som jeg var inde på i Dansk Folkepartis ordførertale, og som vel også Socialdemokraterne var lidt inde på, til den bekymring, som nogle har i høringssvarene, hvor der bliver sat spørgsmålstegn ved, hvilke realitetsændringer der kommer i lovforslaget. Der er selvfølgelig nogle ting, hvor der sker ændringer. Det er vi alle sammen med på. Man får eksempelvis lettere ved at lade en elev gå om. Man får

lettere ved at bortvise en elev, hvis man kan blive enig med en anden skoleleder om at modtage eleven, og alt det her.

Men der, hvor man i lovforslaget siger, at der ikke er nogen realitetsændringer, siger Skole og Samfund i høringsvaret, at de vurderer, at der er realitetsændringer. Så siger ministeriet så i sit høringsnotat, at det er der ikke. Og så går det sådan frem og tilbage. Der vil jeg høre, om ministeren vil være med til at udvide den evaluering, som allerede er med i lovforslaget, sådan at man om et par år også tager det op og kigger på, om de bekymringer, som kom til udtryk i høringsvarene, var reelle bekymringer, og hvis det var det, vil man selvfølgelig tage højde for det, eller om det var sådan, som ministeriet vurderer, nemlig at der ikke er tale om realitetsændringer på de områder, hvor man siger der ikke er det.

Kl. 19:19

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 19:19

Undervisningsministeren (Bertel Haarder): Svaret er ja. Jeg vil gøre alt for at mane forældreforeningen Skole og Samfunds bekymringer i jorden. Jeg mener ikke, at de er berettigede, og jeg mener heller ikke, at man tager noget fra skolebestyrelsen ved at tage noget fra kommunalbestyrelsen og give til skoleledelsen. Det betyder jo, at de konkrete afgørelser kommer tættere på skolebestyrelsen. Og alt, hvad ledelsen gør, skal respektere de principper, som skolebestyrelsen har fastsat. Derfor synes jeg også, det er en god idé at tage det med i evalueringen, sådan som hr. Martin Henriksen ønsker.

Kl. 19:20

Anden næstformand (Søren Espersen):
Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget, og hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 188: Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og andre love. (Udbud af danske erhvervsrettede videregående uddannelser i udlandet).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 31.03.2009).

Kl. 19:20

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Det er Venstres ordfører, fru Malou Aamund.

Kl. 19:20

(Ordfører)

Malou Aamund (V):

Tak. Hvorfor skal vi overhovedet have internationalisering af uddannelser? Hvorfor skal vi overhovedet have eksport af uddannelser?

Det skal vi, for at danske uddannelser skal kunne måle sig med de bedste i verden, og for at danske uddannelser skal være tidssvarende og attraktive. I Venstre er vi optaget af at få stærke uddannelsesmiljøer og velkvalificeret arbejdskraft. Det globale uddannelsesmarked er i kraftig vækst, og mange lande arbejder målrettet og aktivt på både at tiltrække viden, eksportere viden, dele viden – alt sammen i høj grad til gavn for de hjemlige uddannelser også.

Regeringen har gennem de seneste år sammen med de forligspartier, der også ville samme vej, gennemført mange initiativer for at internationalisere uddannelserne. Vi har sørget for udlændsstipendiordning, så danske studerende kan tage deres taxameter med til udlandet, fleksible stipendier til studerende fra tredjelande, og senest har vi førstebehandlet et lovforslag fra Videnskabsministeriet også om udbud af uddannelser i udlandet – alt sammen centrale og ambitiøse initiativer, der styrker kvaliteten af danske uddannelser, uddannelser, der er nøgle til fremtidens velstand og velfærd.

Nu mangler vi bare en sten på vejen, nemlig at forbedre danske uddannelsesinstitutioners mulighed for at deltage i samarbejde og konkurrence på det globale uddannelsesmarked. Australien, England, USA, Frankrig, Holland, Norge, Sverige og Finland er eksempler på lande med uddannelsesaktiviteter i udlandet. De har samarbejde med lokale institutioner om fælles programmer, ejerskab af udenlandske universi-